

Zmiany dotyczące uczniów i rodziców

W roku szkolnym 2014/2015:

1. Uczniowie klasy I szkoły podstawowej otrzymają bezpłatnie podręcznik „Nasz Elementarz”, podręcznik lub inny materiał edukacyjny do języka obcego nowożytnego oraz materiały ćwiczeniowe do edukacji wczesnoszkolnej.
2. Uczniowie niewidomi, słabowidzący, mający trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym uczniowie niesłyszący i słabosłyszący, z upośledzeniem umysłowym, autyzmem i afazją, otrzymają adaptacje Naszego Elementarza opracowane na zlecenie i ze środków finansowych MEN.
3. Rodzice pierwszoklasistów mogą wyrazić opinię o zestawie podręczników i materiałów ćwiczeniowych zaproponowanych przez nauczycieli.
4. Uczniowie w klasach I-III szkoły podstawowej mają prawo do swobodnej organizacji zajęć; lekcje nie muszą trwać 45 minut.
5. Uczeń ma prawo do nauki we własnym tempie. Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej dotyczą ucznia kończącego klasę III szkoły podstawowej (likwidacja wymagań na zakończenie klasy pierwszej).
6. Uczniowie klas I-III szkoły podstawowej mają prawo do prac domowych dostosowanych do ich możliwości. Rodzice uczniów mają możliwość współpracy z nauczycielem w tym zakresie.
7. Uczniowie mają zagwarantowaną w ustawie możliwość odrabiania pracy domowej podczas pobytu w świetlicy oraz korzystania z zajęć dostosowanych do ich zainteresowań.
8. Możliwe będzie odroczenie nauki w pierwszej klasie szkoły podstawowej tylko na wniosek rodzica, poparty opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej; dyrektor nie może odmówić odroczenia.
9. Nie będzie wymagana opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej, jeśli rodzice dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na upośledzenia umysłowe w stopniu umiarkowanym i znacznym złożą wniosek o edukację poza przedszkolem lub szkołą.
10. Uczniowie niewidomi i słabowidzący otrzymują adaptacje podręczników dostępnych na rynku, opracowane na zlecenie i ze środków finansowych MEN (zgodnie z zapotrzebowaniem złożonym przez szkołę); organy prowadzące szkoły, do których uczęszczają uczniowie niewidomi mogą otrzymać od MEN dodatkowe środki finansowe na wydruk podręczników i książek pomocniczych dla uczniów niewidomych (zawierają w tym celu odpowiednio porozumienia lub umowy z MEN)
11. Rodzice uczniów mogą zdecydować o tzw. nauczaniu domowym i złożyć wniosek w dowolnym momencie roku szkolnego.
12. Uczniowie będą mieć prawo do legitymacji szkolnej z numerem PESEL, co ułatwi dostęp np. do świadczeń zdrowotnych.

13. Uczniowie mają prawo do miejsca w bursie w kolejnych latach edukacji bez konieczności corocznej rekrutacji.
14. Rodzice nie będą musieli obowiązkowo ubezpieczać dzieci w szkołach, ponieważ ubezpieczenie wypadkowe NNW jest dobrowolne dla wszystkich, także dla uczniów; w związku z tym, planowane jest również zniesienie od 1 września 2014r. obowiązku ubezpieczenia NNW dla uczniów w czasie wycieczki i imprezy szkolnej organizowanych w kraju.
15. Wszyscy uczniowie niepełnosprawni posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego otrzymają dofinansowanie do zakupu podręczników szkolnych w ramach programu rządowego „Wyprawka szkolna”; w poprzednich latach pomoc otrzymywali tylko uczniowie słabowidzący, z upośledzeniem umysłowym i niesłyszący.
16. Uczniowie z rodzin dotkniętych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi mają prawo do zasiłku losowego na cele edukacyjne lub do wyjazdu edukacyjno-terapeutycznego.
17. Niepełnosprawny wychowanek innej formy wychowania przedszkolnego ma prawo do kształcenia specjalnego zorganizowanego również w innej formie wychowania przedszkolnego.
18. Dzieci w przedszkolach mogą uczyć się języka mniejszości narodowych, etnicznych lub języka regionalnego w oparciu o treści dostosowane do ich wieku (podstawa programowa wychowania przedszkolnego została uzupełniona w zakresie dotyczącym przygotowania dzieci do nauki języka mniejszości narodowych, etnicznych oraz języka regionalnego).

Zmiany później obowiązujące:

1. Od 1 września 2015 dzieci 5-letnie, a od 1 września 2017 roku – wszystkie dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym będą korzystały z obowiązkowych i bezpłatnych zajęć językowych.
2. Od roku szkolnego 2015/2016 prawo do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych przeznaczonych do obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego będą mieli uczniowie klas I, II i IV szkoły podstawowej oraz klasy I gimnazjum.
3. Od roku szkolnego 2017/2018 prawo do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych będą mieli wszyscy uczniowie szkół podstawowych i gimnazjum.
4. Rodzice uczniów będą mieli prawo do wyrażania opinii o zestawie podręczników i materiałów edukacyjnych oraz o materiałach ćwiczeniowych proponowanych przez nauczycieli.

Zmiany planowane:

1. Od roku szkolnego 2015/2016 uczeń-cudzoziemiec będzie miał prawo przystąpienia do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego w warunkach dostosowanych do jego potrzeb; dostosowania te obejmą m.in. prawo do wydłużenia czasu przeprowadzania egzaminu, możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego.
2. Od roku szkolnego 2015/2016 prace maturalne uczniów ze zdiagnozowaną dyskalkulią będą sprawdzane centralnie w zespole egzaminatorów z udziałem specjalisty terapeuty z zakresy dyskalkulii i akalkulii.
3. Od roku szkolnego 2015/2016 oceny bieżące w klasach I-III szkoły podstawowej będą obowiązkowo sporządzane w formie opisowej, a w przypadku starszych uczniów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych, szkoła będzie mogła zdecydować o stosowaniu formy opisowej dla ocen bieżących i klasyfikacyjnych.
4. Zakazane będzie pobieranie opłat od rodziców w sytuacji funkcjonowania w szkole dziennika elektronicznego.
5. Uprozczone zostaną zasady funkcjonowania rady rodziców poprzez wprowadzenie 3-letniej kadencji.
6. Publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne będą musiały wydawać orzeczenia w określonych terminach; obecnie uzyskanie orzeczenia czasami trwa wiele miesięcy.

Jednocześnie przypominamy, że:

1. Rodzic lub pełnoletni uczeń mają prawo do otrzymania opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej w określonym w przepisach terminie (30 dni od złożenia wniosku, w uzasadnionych przypadkach 60 dni).
2. Uczeń ma prawo do otrzymania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach bez konieczności posiadania opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. Wystarczy rozpoznanie dokonane przez nauczyciela lub specjalistę w przedszkolu lub szkole.
3. Rodzic lub pełnoletni uczeń mają prawo do uczestniczenia w opracowaniu i modyfikacji programu (IPET) oraz dokonywaniu oceny poziomu funkcjonowania ucznia. Rodzic ma prawo do otrzymania kopii programu na jego wniosek.
4. Rodzic dziecka niepełnosprawnego lub pełnoletni uczeń mają prawo wnioskować o współpracę poradni psychologiczno-pedagogicznej z przedszkolem, szkołą lub placówką w określeniu niezbędnych do nauki warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednie ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne niepełnosprawnego ucznia.
5. Uczeń, który odbywa praktyczną naukę zawodu w miejscowości poza jego miejscem zamieszkania i poza siedzibą szkoły ma prawo do:

- zwrotu równowartości kosztów przejazdów środkami komunikacji publicznej, jeśli ma możliwość codziennego powrotu do miejsca zamieszkania
  - nieodpłatnego zakwaterowania i opieki oraz ryczałtu na wyżywienie, jeśli codzienny dojazd nie jest możliwy. Wysokość ryczałtu nie może być niższa niż 40 proc. diety przysługującej pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (nie mniej niż 12 zł).
6. Uczeń ma również prawo do:
- odzieży, obuwia roboczego i środków ochrony indywidualnej oraz środków higieny osobistej przysługujące pracownikom na danym stanowisku pracy,
  - pomieszczenia do przechowywania odzieży i obuwia roboczego oraz środków ochrony indywidualnej,
  - nieodpłatnych posiłków profilaktycznych i napojów przysługujących pracownikom na danym stanowisku pracy dla ucznia w miejscu odbywania praktycznej nauki zawodu.
7. Tzw. zajęcia dodatkowe w przedszkolu nie mogą wiązać się z ponoszeniem przez rodziców dodatkowych opłat.
8. Rodzice mają prawo do informacji o treści nauczania przedmiotu Wychowanie do życia w rodzinie.
9. Rodzice mają wpływ na realizowane w przedszkolach i szkołach programy wychowawcze.

Zmiany dotyczące nauczycieli

Od 1 września 2014 r.

1. Nauczyciel, tworząc własny program nauczania, musi brać pod uwagę przede wszystkim jego zgodność z podstawą programową; zniesione zostały inne formalne wymagania wobec programów nauczania dopuszczanych do użytku w szkole przez dyrektora szkoły.
2. Nauczyciele I-III szkoły podstawowej oraz nauczyciele świetlicy szkolnej zyskali prawo dodatkowego wsparcia ze strony asystenta nauczyciela. Do zadań asystenta należy wspieranie nauczyciela lub osoby niebędącej nauczycielem, prowadzących zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, lub wspieranie wychowawcy świetlicy. Asystent wykonuje zadania wyłącznie pod kierunkiem nauczyciela, osoby niebędącej nauczycielem lub wychowawcy świetlicy. Asystentowi nie powierza się zadań określonych dla nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Asystent nauczyciela posiada wykształcenie co najmniej na poziomie wymaganym do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkole podstawowej oraz przygotowanie

pedagogiczne. Asystenta zatrudnia się na zasadach określonych w Kodeksie pracy, z tym że wynagrodzenie ustala się nie wyższe niż przewidziane dla nauczyciela dyplomowanego.

3. Nauczyciel ma pełną swobodę w organizacji zajęć dla najmłodszych uczniów; w klasach I-III szkoły podstawowej nie obowiązuje porządek 45 minutowych lekcji.
4. Nauczyciel klasy I-III szkoły podstawowej ma swobodę w zakresie tempa realizacji programu nauczania (wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej edukacji wczesnoszkolnej dotyczą ucznia kończącego III klasę szkoły).

Zmiany później obowiązujące:

1. Od 1 stycznia 2016 r. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, placówki doskonalenia nauczycieli oraz bibliotek pedagogiczne, na życzenie szkoły będą realizować powierzone im zadania na terenie szkoły.

Zmiany planowane:

1. Od 2015 nauczyciele zatrudnieni w danej szkole będą mogli prowadzić zajęcia realizowane w ramach projektów unijnych bez konieczności stosowania procedury zamówień publicznych. Dyrektor szkoły będzie mógł powierzyć prowadzenie określonych zajęć przewidzianych w wymienionych projektach i programach nauczycielowi, który prowadzi już zajęcia z danym uczniem lub wychowankiem i zna jego potrzeby. Przyczyni się to do rozszerzenia dodatkowej oferty szkół i placówek publicznych dla uczniów i wychowanków w bezpiecznym i znanym im środowisku.
2. Nauczyciel wychowania przedszkolnego nie będzie musiał sprawdzać listy obecności na wszystkich zajęciach.
3. Nauczyciel będzie miał możliwość wypełniania arkuszy ocen przy pomocy komputera, nie będzie zobowiązany do wpisywania w dzienniku zajęć powtarzających się danych (np. adresowych) oraz prowadzenia innych dodatkowych dokumentów, w których ocenia się uczniów.
4. Od 1 września 2015 r. szkoły nie będą musiały tworzyć dwóch odrębnych programów, tj. wychowawczego i profilaktyki; wymagany będzie tylko program wychowawczy szkoły uwzględniający treści profilaktyki.
5. Dyrektor szkoły będzie miał prawo do korzystania z obsługi prawnej zapewnianej przez JST.
6. Nauczyciel kształcenia zintegrowanego nie będzie musiał wskazywać w dokumentacji szkolnej liczby godzin, którą przeznaczył na poszczególne obszary edukacji wczesnoszkolnej.